

4-sentabr,
chorshanba

37

(248)

НУҚШО

YURIDIK GAZETA

Gazeta 1997-yil 27-avgustdan chiqra boshlagan

Sentabr

D	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	
Sh	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
J	6	13	20	27	
Sh	7	14	21	28	
Y	1	8	15	22	29

2002

МУКОФОТЛАР МУБОРАК!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 11 йиллиги муносабати билан ҳуқуқчи муҳофаза қилиш органлари, Мудофаа ва Фавқулодда вазиятлар вазирликлари, Давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмитаси ходимларидан бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисида» 2002 йил 28 августдаги Фармонида биноан Ўзбекистон прокуратурасининг қуйдаги ходимлари Ватанимизнинг юксак мукофотлари билан тақдирландилар

Мамлакатимизнинг мудофаа қудратини ошириш, миллий хавфсизлигини муҳофаза қилиш, иқтисодиётини юксалтириш ва халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга қўшган ҳиссаси, Ватанимиз мустақиллигини ҳимоя қилишда кўрсатган фидойилиги ва мардлиги, Қуролли қўчаларнинг жангвор тайёргарлигини ошириш ҳамда ҳуқуқ-тартиботни таъминлашдаги кўп йиллик самарали хизмати учун:

«Меҳнат шухрати» ордени билан

Хусаинов Алишер Абдувоҳобович — Самарқанд вилояти прокурори

«Дўстлик» ордени билан

Капустянский Валерий Ильич — Тошкент шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси

Республикада миллий хавфсизлик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, жамоат оқсоқиллигини муҳофаза қилишдаги намунали фаолияти, хизмат бурчини бажариш чоғида кўрсатган жасурлиги ва мардлиги учун:

«Жасорат» медали билан

Муродов Отабек Бахритдинович — Республика Бош прокуратураси Жиноятларни тергов қилиш бошқармасининг алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчиси

Нематов Ҳамиджон Холиқович — Республика Бош прокуратураси Бош тергов бошқармаси бошлигининг ўринбосари — Жиноятларни тергов қилиш бошқармаси бошлиғи

Файзиев Жамшид Ботирович — Республика Бош прокуратураси

Иқтисодий жиноятлар ва коррупцияга қарши курашиш бошқармасининг алоҳида муҳим ишлар бўйича катта терговчиси

Республикада тинчлик ва оқсоқиллигини таъминлаш, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга қўшган салмоқли ҳиссаси ҳамда Ватанимизнинг иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш ва мудофаа қудратини юксалтиришдаги хизматлари учун:

«Шухрат» медали билан

Исаев Олимжон Турдимуратович — Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани прокуратураси ҳузуридаги Солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бўлими бошлиғи

Камиллов Тулқинжон Наматжонович — Тошкент шаҳар прокуратураси ҳузуридаги Солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бошқармасининг катта инспектори

Пўлатов Рамазон Ҳасанович — Республика Бош прокуратураси Иқтисодий жиноятчилик ва коррупцияга қарши курашиш бошқармаси бошлиғи

Султанов Алишер Анарбаевич — Тошкент шаҳар прокуратураси ҳузуридаги Солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бошқармасининг бўлим бошлиғи

Ҳамидов Мирзаим Абидович — Тошкент вилоят прокуратураси ҳузуридаги Солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси бошлигининг ўринбосари

Ходжаев Бахтиёр Умарович — Республика Бош прокуратурасининг бўлим бошлиғи

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

Х.Х.Нематовни Ўзбекистон Республикаси
Бош прокурорининг ўринбосари этиб
тайинлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-моддасини 9-бандига мувофиқ:

Нематов Ҳамиджон Холиқович — Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари — Тергов бош бошқармасининг бошлиғи этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

И.Каримов

2002 йил, 1 сентябрь
Тошкент шаҳри

НЕМАТОВ ҲАМИДЖОН ХОЛИҚОВИЧ

Нематов Ҳамиджон Холиқович
1963 йил 19 мартда Фарғона
вилоятида туғилган.

1985 йилда Тошкент Давлат
университетининг ҳуқуқшунослик
факультетини тугатган. Маълумоти
олий ҳуқуқшунос.

Меҳнат фаолиятини 1978 йилда
«Ўзбекистон» туманидаги «Ға-
ниобод» давлат ҳўжалигида иш-
чиликдан бошлаган. 1985-1989

йилларда Фарғона вилоят Ички ишлар бошқармасида терговчи, Учкўприк тумани прокурорининг ёрдамчиси, Фарғона вилояти прокуратурасининг катта терговчиси, вазифасини бажарувчи, вилоят прокуратураси жиноятларни тергов қилиш бўлимининг катта терговчиси, 1989-2000 йилларда Марғилон шаҳар прокурори, Фарғона шаҳар прокуратураси катта терговчиси, вилоят прокуратураси жиноятларни тергов қилиш бўлимининг алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчиси, вилоят прокуратураси тергов бошқармаси бошлигининг ўринбосари — жиноятларни тергов қилиш бўлимининг бошлиғи лавозимларида ишлаб келган.

2000 йилдан ҳозирга қадар Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг жиноятларни тергов қилиш бошқармаси бошлигининг ўринбосари, ушбу бошқарманинг бошлиғи лавозимларида фаолият кўрсатган.

Биринчи синфга илк бор

Бу йил мамлакатимиз мактабларида биринчи синфга 614 минг нафардан ошдиқ ўқувчи қабул қилинди. Уларга дарсликлар ва ўқув қуроллари Президент совғаси сифатида бепул тақдим этилди.

«ОЗОДЛИГИМИЗ МАНГУ, МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ АБАДИЙ БЎЛСИН!»

ОДАТДАГИДЕК бу йил ҳам мустақиллигимизнинг катта тўйи мамлакатимизнинг Бош майдони — Мустақиллик майдонидан бошланди. Ўзбекистоннинг куч-қудрати, жаҳон ҳамжамиятидаги обрў-эътибори, буюк тарихи ва истикболга дадил бўйлаётган ўқтам салоҳиятига монанд равишда безатилган муҳташам амфитеатрда тараннум этилган озодлик қуйлари ва қўшиқларини бутун Ўзбекистон халқи билан бирга жаҳоннинг кўплаб мамлакатлари халқлари томоша қилдилар. Байрам тантаналари Ўзбекистон Президенти Ислам Каримовнинг табрик нутқи билан бошланди.

Юртбошимизнинг халқимизнинг ўн бир йил давомида амалга оширган улкан бунёдкорлик ишларига чексиз ҳурмат, ватанимизнинг буюк келажагига мустаҳкам ишонч руҳи билан сўғорилган табрикномаси миллионлаб қалбларга чуқур ҳаяжон солди.

Табрикномада таъкидланганидек, бундан ўн бир йил аввал, СССР аталмиш собиқ империя фожиялар гирдобиди тўлғанаётган шароитда Ўзбекистон истиклиги учун тўғри йўл танланганини ҳаётнинг ўзи исботлади, аҳли жаҳон тан олди. Эндиги вазифа бўй кўрсатган ислохот ниҳолларини ХХI асрга муносиб чиқорлар қилиб улғайтиришдан, уларни диний экстремизм ва терроризм каби балои офатлардан мардона ҳимоя қилишдан иборат. Тинчликсеварлик Ўзбекистоннинг бош шiori-дир. Кеча мамлакатимиз сарҳадларини қўриқлаётган ўзбек ўғлонлари юртимиз тинчлигини бузишга уринган қора кучларга муносиб жавоб берганига бутун жаҳон гувоҳ бўлди. Ўзбекистоннинг бугунги ҳарбий қудрати ҳар қандай душманга тегишли зарба бера олишга қодир. Мамлакатимизнинг Бош майдонидан бошланиб, қувончнинг олов ёли мисол барча вилоятлар, туманлар ва шаҳару қишлоқларимизни қамраб олган байрам тантаналари ана шу ишонч руҳида шўқуҳли ва зарофатли ўтди. Зеро ўз қудратига ишонган халқгина бундай байрамлар ўтказишга қодир бўлади.

Қодир Худо элимни қароғида сақлади,
Минг йиллар туғундан тугроғида сақлади.
Оғир қунар Турон бўлиб бағрига босди,
Озодлик арзусининг қароғида сақлади.

Истиқлол деб жонини аямаган боболар,
Ўғлонлари совутин минг ямаган момолар,
Мозидан бизни қутлаб қилиб турган дуолар,
Ҳумо қушин юз эллик йил қурсоғида сақлади.

Бугун келиб арзумизнинг ушалгани рост бўлди,
Ўн бир йиллик қошонамиз бўйимизга мос бўлди.
Дўстлар кўнгли тоғдек ўсиб, қаним боши паст бўлди,
Қодир Худо, элимни қароғида сақлагин!

А.ТУРАЕВ олган суратлар

HUQUQ

YURIDIK GAZETA

Ta'sischiilar:

O'zbekiston Respublikasi

Bosh prokuraturasi,

Toshkent shahar va

Toshkent viloyati

prokuraturalari,

«Qonun himoyasida» jurnali

Bosh muharrir:

Abdusoliq

ABDURAZZOQOV

Tahrir hay'ati:

Mels Naimov,

Dilshod Islomov

(Bosh muharrir o'rinbosari),

Jahongir Sharofboyev

(mas'ul kotib),

Lola Shomurodova,

Muxtor Shodmonov.

Gazeta Davlat matbuot qo'mitasida №00150 raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr ko'rsatkichi - 231, 232.

Manzil: Toshkent shahri, akademik Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 133-82-34.

Reklama va e'lonlar: 133-82-34

E-mail: huquq@infonet.uz

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalari qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Gazetada bosilgan fakt va dalillar uchun muallif mas'ul.

Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «Huquq» dan olinganligi ko'rsatilishi shart. Tijorat ahamiyatiga molik materiallar ** belgisi ostida chop etiladi.

Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «Huquq» original-maketi

Gazeta «Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasida ofset usulida A-3 formatida chop etildi. Korxona manzili: Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41.

Buyurtma G - 3149

Nusxasi — 14.875

Gazeta hafflangan chorshanba kunlari chiqadi

Navbatchi muharrir:

H. NISHONOV

Navbatchi: F.MAMASHARIPOV

Sotuvda erkin narxda

1 2 3 4 5 6 7 8

Boshmaxonaga topshirish vaqti 20.00

Boshmaxonaga topshirildi 20.00

ЎЗБЕКИСТОНДА ДЕМОКРАТИК ЎЗГАРИШЛАРНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ АСОСЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

Президент Ислон Каримовнинг Олий Мажлис тўққизинчи сессиясидаги маърузасидан

Биз тарихимизнинг ўша туб бурилиш нуктасида, гоёт хатарли ва мураккаб кунларида ҳақиқатан ҳам яққо ягона тўғри йўлни танладик. Яъни, мустабид тузум, ўта мафқуралаган, миллий ўзлигимизни топтаган эски тизимдан воз кечиб, халқимизнинг хоҳиш-иродаси, азму қарорини баҳо келтириб, очик демократик ва ҳуқуқий давлат қуриш, ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётини шакллантириш йўлини танладик.

Халқимизнинг асрий орзу-умидлари ва интилишларига жавоб берадиган, мамлакатимизга, эртага ўрнимизга келадиган авлодларга улкан имконият ва истиқболлар эшигини очадиган ҳаётга қадам қўйдик.

Биз яхши тушунагимиз — бугун янги ҳаёт, янги жамият барпо этиш йўлида қўлга киритилаётган ютуқларимизни, амалга оширилаётган ишларимизни қўра олмайдиган, юртимизга кўз олайтираётган маълум кучлар ўз қабҳи ва нопок ниятларидан ҳали ҳам қайтган эмас.

Шунинг учун ҳам халқимизнинг орзу интилишларини ўзида муҳассам этган, бугун юртимизда шиор бўлиб қолган «Ўз уйингни ўзинг асра!» ва «Тинчлик учун курашмоқ керак» деган ҳаракатларимизни янада кучайтиришимиз, доимо огоҳ бўлишимиз керак.

Мен Ватанимиз ўз истиқлолини қўлга киритган дастлабки йилларга ҳаёлан яна қайтиб, шунинг айтмоқчиманки, биз янги Ўзбекистон давлатини барпо этиш учун илк қадамларни қўйган ўша даврда, аввало, иқтисодий-ижтимоий ислохотларимизнинг асоси бўлган, дунёда ўзбек модели деб ном олган бозор муносабатларига ўтишнинг беш асосий тамойилларини ишлаб чиқдик. Ва маъжуд мураккаб шароитга ҳар томонлама мос келадиган, ривожланишимиз учун энг мақбул бўлган бу йўлни халқимиз, жамоатчилигимиз эътироф этди ва қўллаб-қувватлади.

Биз истиқлолимизнинг илк кунлариданоқ эски, қотиб қолган мафқуравий ақидалардан воз кечишга, маънавий янгилашга, одамларнинг қалби ва онига миллий истиқлол гоёси тамойилларини сингдиришга қаратилган аниқ сиёсат олиб бордик. Бу эса ўз навбатида, юрдашларимизнинг тафаккурини ўзгартиришда, ислохотларни жорий этишда янгича ёндашувларни шакллантириш, жамиятимизда диний бағрикенглик, миллатлараро тотувлик ва конфессиялар ўртасида мурося муҳитини мустаҳкамлашда сезиларли таъсир кўрсатди.

Прокуратура тизими устидан ижтимоий назоратни кучайтириш, унинг айрим ҳуқуқларини чегаралаш ва қисқартириш, бу ҳуқуқларнинг қўлини суд идораларига бериш масалаларига аниқлик киритилди.

Инсон ҳуқуқларига риоя этилиши бўйича миллий мониторинг тизимини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қаратилган чора-тадбирлар ишлаб чиқилмоқда ва бу борада амалий қадамлар қўйилмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш зарурки, нафақат қонунчилик соҳасида, балки қонунлари амалиётда қўллаш, жазо тизимини тубдан қайта қўриб чиқиш соҳа-

сида ҳам жиддий ўзгаришлар амалга оширилди.

Суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилишга қаратилган чора-тадбирлар, жумладан, судлар тўғрисида, прокуратура тўғрисида, суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида, судларни жиноят ва фуқаролик ишлари бўйича ихтисослаштириш муносабати билан қатор кодексларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонунларнинг қабул қилиниши одил судлов сифатини ошириш ва ишларни қўриб чиқиш мuddатларини қисқартиришни таъминламоқда.

Ҳокимиятнинг учинчи тармоғи бўлмиш суд тизимини мустаҳкамлаш, судларнинг мустақиллигини, уларнинг фақат қонунга бўйсунлигини қўлайтириш борасида моҳият-этиборига қўра мутлақо янги қадам қўйилди, десак, ҳеч қандай муболага бўлмайди.

Бу ўзгаришларни амалга оширишдан асосий мақсад шунки, биз одамларнинг судларга фақат жазоланиш идора деб эмас, балки, аввало, инсоннинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи идора деб қарашига эришмоғимиз керак.

Шуни қатъий ишонч билан айтиш мумкинки, бугун Ўзбекистонда ислохотлар муқаррар тус олди. Энди уларни ортага қайтариб бўлмайди.

XXI аср — шиддаткор тезликлар асри, ахборот ва ахборот технологиялари асри, интеллектуал ресурслар, юксак технология ва замонавий билмилар инсоният тараққиётининг асосий ва ҳал қилувчи омилга айланаётган давр.

Биз сизлар билан тараққиёт топган демократик мамлакатлардаги каби эркин ва фаровон ҳаёт барпо этишни ўз олдимизга зғу мақсад қилиб қўйган эканмиз, бунга етиб бориш учун Америка, Европа ва Осиёдаги энг ривожланган давлатлар эришган андоза ва меъёрларга чиқишимиз зарурлигини исботлаб ўтиришга ҳоҷат бўлмас керак.

Биз учун энг асосий, энг муҳим устувор мақсад тенгсиз олий нёзъмат — мустақиллигини бундан буюн ҳам асраб-авайлаш, ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлаш бўлиб қолавереди.

Иккинчи устувор йўналиш. Бу — мамлакатимизда хавфсизлик ва барқарорлигини, давлатимизнинг худудий ахиллигини, сарҳадларимиз дахлсизлигини, фуқароларимизнинг тинчлик ва оқсоишталлигини таъминлашдан иборат.

Учинчи устувор йўналиш. Бу — бозор ислохотларини янада чуқурлаштириш, кучли бозор инфратузилмасини яратиш, барқарор ва ўзаро мутаносиб, мустаҳкам иқтисодиётнинг муҳим шарт бўлган эркин иқтисодиёт тамойилларини жорий этишдан иборат.

Жамиятимизни янада ривожлантириш ва сифат жиҳатидан янгилаш босқисидagi туртинчи ва уйланимани, энг муҳим устувор йўналиш — бу инсон ҳуқуқлари ва эришликларини, сўз ва

матбуот эркинлигини, шунингдек, ошкораликни, жамиятда ўтказилаётган ислохотларнинг очиклигини таъминлайдиган демократик тамойилларни сўзда ёки қоғозда эмас, амалий ҳаётда жорий қилишдир, десак, ҳар томонлама тўғри бўлади.

Уйлайманки, ҳақиқий демократик матбуот кўрсатма асосида яшай олмайдиган ва яшаш ҳам мумкин эмас. Эркин матбуот реал вазият шароитида фаолият кўрсатиши, ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий ҳаётнинг долзарб муаммоларини дадил кўтариб чиқиши, одамларни безовта қилаётган барча масалаларни жамоатчилик муҳокамасига ҳавола этиши, ҳокимият ва бошқарув тузилмаларининг қабул қилаётган қарорлари ва фаолиятига танқидий, шу билан бирга, ҳолис баҳо бериб бориши керак.

Барча оммавий ахборот воситаларига, мулк шакли, тиражи, қамрови ҳамда мавзу йўналишидан қатъий назар, уларнинг мамлакатимиз ахборот майдонига ҳалол рақобат асосида фаолият олиб бориши учун давлат зарур шарт-шароитларни яратиб бериши лозим. Айтиш мумкинки, бу — жамиятни том маънода демократлаштириш ғаровидир.

Таъбир жоиз бўлса, жамоатчилик фикри — фуқаролик жамиятининг ҳолатини ўзида аниқ акс эттирадиган бами-соли бир кўзгуг.

Бешинчи устувор йўналиш фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг муҳим шарт бўлиб, бу жамият ҳаётида нодавлат ва жамоат ташкилотларининг ўрни ва аҳамиятини кескин қучайтиришдан иборат.

Ёки бошқача қилиб айтганда, бу — «Кучли давлатдан кучли жамият сари» деган тамойилни амалда ҳаётга жорий этиш демакдир.

Қонунлар ижросини таъминлаш, мамлакатда қабул қилинган ва амалда бўлган меъёрий ҳужжатларни ҳаётга жорий қилишда давлат ҳокимият органлари фаолияти устидан жамоатчилик назоратини қучайтириш муҳим аҳамият касб этади. Биз «Адолат — қонун устуворлигида» деган ҳаётий тамойилга қатъий амал қилиб яшашимиз зарур. Биз учун бундан бошқа йўл йўқ.

Шуни унутмайликки, биз давлатнинг назорат функцияларини қанча қучайтирсак, назорат билан шугулланувчи давлат тузилмалари ва органларини қанча қўлайтирсак, амалдорларнинг эъраволиги ва коррупция шунча авж олавереди. Шунинг учун биз жамоатчилик назоратини, давлат фаолиятини, шу жумладан, унинг куч ишлатувчи тузилмалари фаолияти устидан ҳам жамият назоратини ҳар томонлама қучайтиришга алоҳида эътибор қаратишимиз лозим. Бу масалада бундан бошқа муқобил йўл йўқ.

Олтинчи устувор йўналиш бу — суд-ҳуқуқ соҳасини ислоҳ қилиш бўйича бошланган ишларни изчил давом эттиришдан иборат. Бу соҳадagi энг муҳим вазифа суд-ҳуқуқ идораларининг мустақиллиги ва таъсирчан фаолиятини сўзда эмас, амалда таъминлаш бўлмоғи зарур. Судлар том маънода мустақил бўлган ҳолдагина

қонунларнинг қатъий ижроси, уларнинг ҳақиқий устуворлиги сўзсиз таъминланади. Каерда суд мустақил бўлмас экан, шу ерда қонун талаблари ва адолат бузилиши муқаррар.

Суд ҳокимияти ва оммавий ахборот воситаларининг ўзаро муносабати масаласи ҳам алоҳида диққат-эътибор қаратишни талаб этади. Суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилишдек кенг миқёсли ўзгаришлар, аввало, ҳар қайси фуқаронинг манфаатини ҳимоялайдиган қонун ва нормалар оммавий ахборот воситалари томонидан таништириб ва ёритиб борилиши зарурлиги ҳақида ҳам айтиб ўтиш лозим.

Чунки айнан оммавий ахборот воситаларининг жамоатчилик фикрига, фуқароларнинг ҳуқуқий онига таъсир ўтказиш ҳамда аҳолининг ҳуқуқий маданиятини шакллантиришдаги ўрни ва аҳамияти кескиз.

Барчамиз яхши биламизки фуқаролик жамияти асосларини барпо этишнинг энг муҳим таркибий қисми маънавий ва маърифат соҳасида, шахсини мунтазам камол топтириш борасида узулуксиз иш олиб боришдан иборат.

Бу ҳаётий ҳақиқат биз ҳақиқия амал қилаётган тамойилга, жамият ривожининг асоси ва шартига айланмоғи ҳамда ўзида яхлит бир тизимни муҳассам этмоғи лозим. Бу тизим марказида маънавият, ахлоқ-одоб, маърифат каби ўлмас қадриятлар турмоғи керак.

Вояга етган ҳар бир йигит, ҳар бир фуқаро учун Қуролли Қўчаларнинг сифидида хизмат қилиш ўз конституцион бурчини шунчаки адо этишдан иборат бўлмасдан, балки ҳарбий хизмат унинг учун нуфузли ва шарафли бир ишга айланиши зарур. Токи ўзи англаб, ўзи танлаб олган мана шу ҳарбий касб эвазига ҳаётдан муносиб ўрин ва эътибор топа олсин.

Пировард натижада биз бугунги кунда Қуролли Қўчалари ташкил қилишнинг ўзимизга хос моделини яратдик ва уни ҳаётга жорий этмоқдамиз, десак, тўғри бўлади. Шу асосда Қуролли Қўчаларимизнинг давлат қурилиши тизимидagi роли, сарҳадларимиз дахлсизлиги, мамлакатимизнинг худудий ахиллигини таъминлашдаги ўрни ва аҳамияти ортиб бормоқда.

Бу соҳада олиб борилаётган катта ишларимизнинг натижаси сифатида одамларнинг, аҳолимизнинг Қуролли Қўчаларимизга бўлган муносабати ҳам сезиларли даражада ўзгармоқда. Жамоатчилик тафаккурини армиямиз борган сари халқимизнинг узвий бир қисми, миллий давлатчилигимиз ва мустақиллигимизнинг энг асосий бўғинларидан бири сифатида, барчамизнинг гуруҳ-ифтихоримиз манбаи сифатида намоён бўлмоқда.

Биз Ўзбекистон Мустақиллигининг нисбатан қисқа мана шу тараққиёт даври мобайнида кўп асрлик тарихимизнинг синов ва сабоқларга бениҳоя бой бўлган гоёт мураккаб, лекин шарафли босқичидан ўтдик. Энг муҳим, энг асосийси — халқимиз ўзининг сабру матонатини, донишмандлиғи бағрикенглигини, меҳнатсеварлик фазилати ва бунёдкорлик қудратини, белгиланган мақсад сари, аввало, ўз кучи ва салоҳиятига таянган ҳолда қатъият билан боришга қодир эканини бутун дунёга намоён этди.

● ЗИЁРАТ

ҚАТАҒОН ҚУРБОНЛАРИНИ ЁД ЭТИБ

Республика Бош прокуратураси марказий маҳкамаси раҳбарлари ва прокурор-тергов ходимлари 31 август куни қатагон қурбонларини ёд этиб, «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуасини ва бу жойда бунёд этилган «Қатагон қурбонлари хотираси» музейини зиёрат қилдилар.

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Президенти Фармони билан 31 август «Қатагон қурбонларини ёд этиш куни» деб белгиланган эди. Шу куни минг-минглаб ватандошларимиз қатагон қурбонлари хотираси ҳурмати пойтахтимизнинг Юнусобод туманидаги Бўзсув канали бўйида жойлашган «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуасига қадам ранжида қилдилар.

Мустабид тузумнинг қатагон сиёсати миллионлаб бегуноҳ ватандошларимизнинг ёстиғини қуритди, қанчадан-қанча оилалар бошига мусибатлар келтирди. Қатагон йиллари зулматли йиллар сифатида тарихимиз саҳифаларига ёзилиб қолди. Зулмат ичра нур бўлиб порлаган, озодлик зиссига талипиниб, эрк ва ҳурлик йўлида жонини фидо қилган халқимизнинг асл фарзандлари хотираси қаршисида ҳамиша таъзим қиламиз. Президентимиз таъбири билан айтганда, Ватан озодлиги йўлида курашиб, беҳисоб қурбонлар берган ота-боболаримиз жасорати тарихий хотирамиздан ҳеч қачон ўчмайди.

«Қатагон қурбонлари хотираси» музейи уларнинг жасоратини мангуға муҳрлаган муқаддас зиёратгоҳдир.

Миллий меъморчилигимиз анъаналари асосида таниқли халқ усталари томонидан бунёд этилган бу музей ёдгорлик мажмуасининг гўзал манзараси билан уйғуллашиб кетган. Айтишларича, музей биносининг баландлиги 20 метрни ташкил этади, унинг мовий гўмбазининг диаметри эса салкам олти метр, баландлиги олти метрдан зиёдрок. Музейнинг ички ва ташқи кўриниши, девор ва устунлари гўяки нафис нақшлар билан жилланган, ранг-баранг мрамар ва гранит тошлар қуёшда ажиб товланиб, биного ўзгача улғуворлик бағишлайди.

Зиёратга келган прокуратура ходимлари музей экспонатларини диққат билан кўздан кечирдилар.

Қатагон йиллари ҳақида ҳикоя қилувчи тарихий экспонатларнинг ҳар бири ҳақида алоҳида бир китоб битиш мумкин. Музейни зиёрат қилиб шу нарсга амин бўлдики, қатагон қурбонлари ҳаёти ва фаолиятини ўрганиш, матбуотда ёритиш борасида ҳали журналистларимиз, ёзувчиларимиз кўп ишлар қилишлари керак экан. Тарихий меросимиз, маънавий қадриятларимизни асраб-авайлаб, келажақ авлодларга етказиш вазифаси бизни шунга даъват этади.

Н.УСАНОВ,
«Хуқуқ» мухбири

● ТАДБИР

ЭҲТИРОМ РАМЗИ

Истиклолнинг ўтган 11 йиллик даври Республика прокуратураси тарихида ёрқин из қолдирган муҳим воқеаларга бой бўлди. Энг азий, энг улғу байрам арафасида Республика Бош прокуратураси янги музейининг очилишини ҳам ана шундай унутилмас воқеалар қаторига киритиш мумкин. Бош прокуратуранинг Қонунчилики мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурор-тергов ходимлари малакасини ошириш Маркази биносига жойлашган янги музей очилишига бағишланган маросимда Республика Бош прокурори, 1-даражали давлат адлия маслаҳатчиси Р.Қодилов қисқача нутқ сўзлаб, йиғилганларни Мустақиллик байрами билан самимий табриклади. Шундан сўнг Бош прокурор рамзий яшил тасмани қирқиб, меҳмонларни музей билан танишишга таклиф этди.

Президенти этиб тайинланишига оид материаллар билан бошланиб, давлатимизнинг жаҳон ҳамжамиятида ўзининг муносиб ўрнига эга бўлиши, халқ ҳўжалигининг юксалиши, ҳўқўқий тикланишига доир кўплаб тарихий фотосуратлар, диаграммалар, матнли материаллар билан якун толган.

Ва нҳоят, тўртинчи зал Ўзбекистон прокуратура тизимининг кечаги куни ва бугуни ҳақида ҳикоя қилади. Ўзбекистон Республикаси прокуратурасининг мустақиллик йилларидаги фаолияти гўяки кенг ва ранг-барангдир. Музейдан жой олган фотосуратлар, диаграммалар, китоблар, матнли материаллар прокуратурамиз ҳаётида рўй берган чўқур ўзгаришлар, муҳим воқеалар ҳақидаги билимларингизни янада бойитида.

Прокуратуранинг бўлим ва бошқармалари ҳаётига, халқаро алоқаларига бағишланган экспонатлар ҳам ўзига хослиги билан ажралиб туради. Унда Республика прокуратурасининг АҚШ, Англия, Хитой каби ривожланган давлатлар билан ўзаро тенглик асосидаги ҳамкорлик фаолиятини ёритувчи экспонатларга кенг ўрин берилган.

Музейни зиёрат қилган меҳмонлар орасида кўпни кўрган отахон ва онахонларни, меҳнат фахрийларини ҳам учратдик. Улар янги музей ҳақида илқ гаплар айтишди.

В.ЛУҚМОНОВА, меҳнат фахрийси:

— Мана шундай ажиб кўнда прокуратура музейининг очилишида рамзий маъно бор. Бунини мен Мустақилликнинг буюк шарофати деб биламан. Истиклол туфайли миллий ва маънавий қадриятларимиз тик-

ланди, бой тарихимизни ҳолис ўрганиш мумкин бўлди. Музей экспонатларини зўр қизиқиш билан томоша қилиб, ёрқин таассуротлар олдим. Ундаги тарихий суратларни кўриб, ўзим ишлаган даврлар ёдимга тушди. Ўтмиш билан бугунги кўнимизни ҳаёдан таққослаб, ҳозирги ҳаётимизга ҳавасим ортди. Бир сўз билан айтсам, жуда гўзал музей бўлибди, уни ташкил этишда бош-қош бўлган инсонларнинг ўмри зиёда бўлсин!

Р. МУҲАМЕДОВ, Республика Бош прокуратураси ҳузуридаги Ўқув маркази кафедраси мудири:

— Улғу байрам арафасида прокуратура ҳаётидаги яна бир муҳим воқеага шўҳид бўлганимдан беҳад хурсандман. Музей эзгу мақсадларни кўзлаб ташкил этилганлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Ўтмиш тарихимиз билан бугунги кўнимиз ўртасидаги авлодлар алоқасини мустаҳкамловчи ўзига хос кўприк бўлиб хизмат қилади. Музей прокуратура идораларига биздан кейин келиб ишлайдиган ёш авлод вакиллари учун табарруқ даргоҳ бўлишига ишонаман...

Республика прокуратураси музейининг ташкил этилиши тарихий қадриятларимизга, маънавий меросимизга чўқур эҳтиром намунасидир. Уни зиёрат қилган ҳар бир инсон калбида буюк аждодларимиздан факрланиш тўйғуси уйғонади. Бу тўйғу инсонни юксакликка кўтарди.

Бахтиёр НАЗАРОВ,
«Хуқуқ» мухбири

30 август куни Республика Бош прокуратурасида Ўзбекистон мустақиллигининг 11 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Унда иштирок этган прокуратура фахрийларига эҳтиром кўрсатилди. Мажлис катнашчилари байрам арафасида бир гуруҳ прокуратура ходимларининг давлат мукофотлари билан тақдирланганлигини соҳа ходимларига билдирилган ишонч сифатида баҳоладилар.

● ЯНГИ КИТОБ

«ЕР ҲУҚУҚИ»

Республикамиз бозор иқтисодиёти томон шахдам қадам ташлаётган бир паллада барча ижтимоий муносабатларни ҳуқуқий тартибга солиш ўта долзарб масала бўлиб қолмоқда. Чунки ҳуқуқий демократик давлатнинг бош меъзони қонунийликни таъминлашдир. Ўзбекистонда илк бор чоп этилган профессор А.Нигматовнинг «Ер ҳуқуқи» ўқув қўлланмаси умумимиллий табиий бойликлардан бири бўлиши ерни ҳуқуқий жиҳатдан муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланишга бағишланган.

Ушбу масалага Президентимиз Ислам Каримов 2002 йил 12 февралда ўтган Вазирлар Маҳкамасининг «Республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва иқтисодий ислохотларни ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»га бағишланган йиғилишида алоҳида тўхталиб ўтган эди. Шу йилнинг 14 февралда эса Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарори қабул қилинди. Умумдор ер захираларининг чекланганлиги ва сифат таркибининг турли хил табиий ва техноген жараёнлар туфайли пасайиб бораётганлиги, айни вақтда эса ер фақатгина улкан бойлик бўлиб қолмай, балки мамлакатимизнинг келажагини белгилаб берувчи омил эканлиги ҳам ҳеч кимга сир эмас.

Мазкур қўлланма ерлардан оқилона фойдаланиш ва уларнинг муҳофазасига оид жамиятдаги ижтимоий муносабатлар тизими, уларни ҳуқуқий бошқариш, назорат қилиш, кузатиб бориш ва давлат кадастрини ўтказиш, ер фондидини тасарруф қилиш, эгаллаш, фойдаланиш ва ижаралашда келиб чиқадиган ерга оид муносабат субъектларининг ҳуқуқ ва мажбуриятларини аниқлаб олишда муҳим аҳамият касб этади. Ер муносабатлари иштирокчилари ўртасида келиб чиқадиган низоларни кўриб чиқиш ва ер қонунийлиги нормаларини бузганлик учун юридик жавобгарлик каби масалалар ҳам ўқув қўлланмасидан етарлича жой олган.

Схема, тушунча ва рақамлар ёрдамида ёритиб берилган ўқув қўлланмаси таълим бериш жараёнида янги инфорацион ва анимацион усулларни қўллашга асос бўлиб қолишига ҳеч қандай шубҳа йўқ. Бундан ташқари, у рейтинг тизими бўйича ўқувчилар билимини баҳолашда қулай имконият яратди.

Ўқув қўлланмаси миллий қонунийлик қонди ва меъёрларининг шу кунги ҳолатини акс эттириш билан бир каторда, келажакка йўналтирилган ҳуқуқий ислохотлар концепциясини ҳам қамраб олган. Шунингдек унда ерга оид муносабатларни тартибга солишнинг ҳорижий мамлакатлар тажрибаси ҳам ёритиб берилган.

«Ер ҳуқуқи» ўқув қўлланмаси ўзига хослиги, маълумот ва манбаларнинг турли шаклда акс эттирилганлиги учун ҳам нафақат талабалар, балки иш фаолияти ер муносабатларига тааллуқли бўлган барча ҳуқуқшунос олимлар, амалиёт ва ҳуқуқ тартибот ходимларига фойдали манба вазифасини ўтайди, деб ўйлайман.

Шухрат РЎЗИНАЗАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий
ҳўжалик суди раисининг
ўринбосари, юридик фанлари
доктори, профессор

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

Шу йилнинг 30 август куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг иккинчи қақриқ тўққизинчи сессияси ўз ишини тамомлади. Икки кун давом этган сессияда кун тартибига қўйилган бир неча масалалар муҳокама қилинди. Муҳокама сўнгига Ўзбекистон Республикасининг «Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида»ги Қонуни (янги тахрирда), «Қон ва унинг таркибий қисмлари донорлиги тўғрисида»ги Қонуни, «Реклама тўғрисида»ги Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун, «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун, «Селекция ютуқлари тўғрисида»ги Қонун (янги тахрирда) қабул қилинди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг «Давлат статистикаси тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси (биринчи ўқишда), «Ер ости бойлик-

лари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси (янги тахрирда), «Фуқароларнинг музжаатлари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси (янги тахрирда) қабул қилиниб, умумхалқ муҳокамасига чиқариш тўғрисида қарор қилинди.

Сессия Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим фармонлари ва Олий Мажлис Кенгашининг айрим қарорларини тасдиқлади.

Б.Эшоновни берган аризасига кўра Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди раиси лавозимидан озод қилди ва Б.Мустафоевни Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди раиси этиб сайлади.

Н.Исмоиловни Олий Мажлисининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси этиб сайлади.

Ўзбекистон Республикасининг Олий суди, Олий ҳўжалик суди таркибига ўзгартиришлар киритди.

Шу билан иккинчи қақриқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўққизинчи сессияси ўз ишини якунлади.

● ПРОКУРОР НАЗОРАТИ

ИШДА
ТАРТИБ
БЎЛСИН!

Ўзбек халқидек болажон халқ дунёда камдан-кам бўлса керак. Етим-есирларнинг бошини силаш, бева-бечораларнинг ҳолидан хабар олиш халқимизнинг энг қўхма қадриятларидан ҳисобланади. Неча йиллардан буён давом этиб келаётган инсонийликнинг бундай фазилатлари бугунги кунда ҳам алдошларимиз қалбидан сўнмаган. Аксинча, бундай ҳолатлар қонун йўли билан янада мустаҳкамлаб қўйилган, бу масалалар билан шуғулланувчи мутасадди идоралар бор.

Ўзбекистон Республикаси «Оила кодекси»нинг 148-моддаси ҳамда «Болалар ҳуқуқлари тўғрисида»ги Конвенциянинг 20-моддаси 1-бандига мувофиқ ота-онаси вафот этган, ота-оналари ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилган ёки бунга лаёқатсиз деб топилган болаларнинг ҳуқуқ-манфаатларини ҳимоя қилиш вассийлик ва ҳомийлик органлари зиммасига юклатилган.

«Оила кодекси»нинг 149-моддасида ота-она қарамоғидан маҳрум бўлиш юридик аҳамиятга эга бўлган фактлар жумласига кириши таъкидланиб, вассийлик ва ҳомийлик органларига бундай болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш мажбурияти юклатилган. Ушбу мажбуриятга кўра, мазкур органлар ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни аниқлаш, уларни ҳисобга олиш, тегишли жойларга жойлаштириш, таълимоти, таълим-тарбияси масалалари билан шуғулланиши. Кодекснинг бошқа яна бир талабига кўра, бундай ваколатлардан ўзга юридик ва жисмоний шахсларнинг фойдаланишларига йўл қўйилмайди.

Вассийлик ва ҳомийлик органлари кишиларга нисба-

қарамоғидан маҳрум этилганлиги маълум бўлса-да, у болаларни ҳисобга олиш ва жойлаштириш каби ишларни бажармаган.

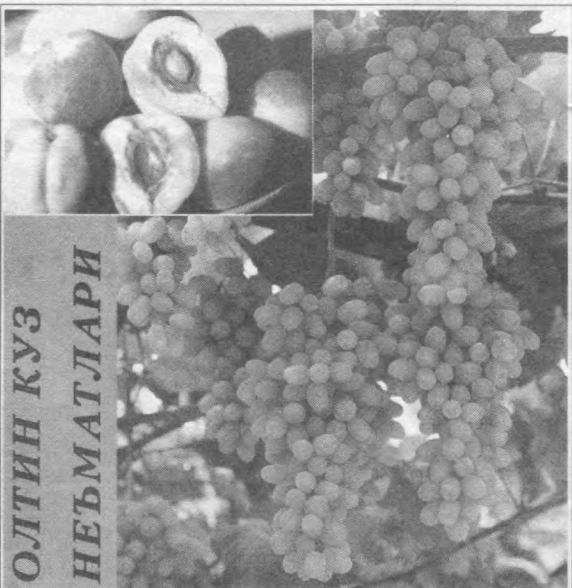
Бизни таажжубга солган яна бир нарсаси, вассийлик ва ҳомийлик органида иш юри-тиш «Давлат тили тўғрисида»ги Қонун талабларига зид равишда рус тилида олиб борилмоқда.

Туман бўйича 2001 йилда ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган 669 та бола ҳисобга олиниб, улардан 108 тасига

вассийлик тайинланган, 561 таси эса бошқа фуқаролар томонидан фарзандликка асраб олинган. Ушбу рақамлар ҳисоботларда кўрсатилган бўлса-да, болаларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ бирор-бир маълумот мавжуд эмас. Жумладан, ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар борлигидан хабардор бўлган мактабгача тарбия муассасалари, ички ишлар бошқармаси, даволаш ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш муассасалари, ФХДБ бўлимлари ҳамда маҳалла қўмиталари раҳбарлари билан ёзишмалар йўлга қўйилмаган, тегишли маълумотлар олинмаган.

Юқоридагилардан кўринадики, туман халқ таълими бўлими ҳузуридаги вассийлик ва ҳомийлик органи фаолиятини қониқарли деб бўлмайди. Бундай тўхтамга келишга юқоридаги фактларнинг ўзиёқ етарли деб ўйлайман. Йўл қўйилган камчиликлар эса кўп. Бу ҳақда прокуратура томонидан туман ҳокимлигига тақдимнома киритилди. Ўйлайманки, ҳокимликдаги мутасаддилар йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш, келгусида бундай ҳолларга йўл қўймаслик учун тегишли чора-тадбирларни кўрадилар.

А.АҒЗАМОВ,
Миробод тумани
прокурорининг ёрдамчиси

ОЛТИН КУЗ
НЕЪМАТЛАРИ

● ШУКРОНАЛИК

ИСТИҚЛОЛ БЕРТАН ВАХТ

ОЛТИНҚҮЛ ТУМАНИ ПРОКУРОРИНИНГ ЁРДАМЧИСИ,
ПРОКУРАТУРА ФАХРИЙСИ РАШИДА РУСТАМОВА БИЛАН СУХБАТ

— Рашида опа, прокуратура идораларидаги фаолиятингизнинг дегарди тенг ярми мустақиллик йилларига тўғри келар экан. Шу икки даврни бир-бирига тенглаштириб бўладими?

— Йўқ, асло тенглаштириб бўлмайди. Прокуратура идоралари фаолиятининг истиқлолдан олдинги даври билан ҳозиргиси орасида жуда катта фарқ бор. Мустақиллик барча соҳаларда туб бурилиш ясагани каби бизнинг фаолиятимизда ҳам катта ўзгаришлар ясади. Бу ўринда биргина «Прокуратура тўғрисида»ги Қонуннинг янги таҳрирда қабул қилинганлигини айтиб ўтиш kifоя. У бутун мазмун, моҳияти билан шўрлар давридаги қонунлардан фарқ қилади. Унда инсон манфаати, ҳақ-ҳуқуқи ва эркинлиги бош масала қилиб олинган. Бугунги кунда фуқаро манфаатини ҳимоя қилиш қонун устуворлигини таъминлашнинг асосий йўналишларидан бирига айланган. Бир сўз билан айтганда, прокуратура идоралари фаолияти тамомилан янги мазмун ва

моҳият касб этмокда.

Истиқлолдан сўнг юзлаб қонунлар қабул қилинди. Менинг назаримда бу билан мамлакатимизда кучли ҳуқуқий база вужудга келди. Қонунлар ижроси устидан прокурорлик назорати ўрнатишга алоҳида аҳамият берилгани ҳам айна муддо бўлди. Негаки, қонунларимиз ишляпти, ҳаётга тўла татбиқ этиляпти. Бу ҳаётимизда, жамиятимизда рўй бераётган ижобий ўзгаришлар ва қонун устуворлиги таъминланаётганлигининг натижаси эканлигини ҳар қадамда сезиб, ҳис қилиб турибмиз.

— Рашида опа, 2000 йилда вилоятдаги энг яхши прокурор ёрдамчиси, деб эътироф этилган эдингиз. Бу йил эса Прокуратура фахрийси унонига сазовор бўлдингиз...

— Истиқлол барча юртдошларим қатори менга ҳам бахт берди. Бор билимимни, имкониятимни ишга солиб, ўзигимни намоеён қилиш имконини яратди. Мен халқимизга оз бўлса-да нафим тегаетганидан, умуман Ўзбекистонда яшаб,

меҳнат қилаётганимдан фخرланаман. Шу кунларда кўнглимдан мана шу фخر, ифтихор туйғулари кечмокда. Камтарона меҳнатимни юқори баҳолаб, эътироф этган жамоамдан, Республика Бош прокуратураси раҳбариятидан миннатдорман.

— Дилларимизни байрам кайфияти тарқатмаган шу кунларда юртдошларимизга тилакларингиз.

— Ортимизда тинчлик, осойишталик барқарор бўлсин. Фурсатдан фойдаланиб, мамлакатимиз аҳлини байрам билан муборакбод этаман. Мустақиллик ҳаммамизга тенглик, ҳурлик берган энг навқирон ва энг қадимий байрамдир. Навқиронлиги шундаки, истиқлолга эришганимизга 11 йил тўлган бўлса, қадимийлиги — бу байрамни авлод-аждодаларимиз орзу қилган. Қадимий тарихимиз ва бугунги ўзда мужассам қилган ажойиб бир даврда яшаш насиб қилган барча юртдошларимга байрам муборак бўлсин.

СУХБАТДОШ:
А. МАДАТОВ,
«Хуқуқ» мухбири

● «ХУҚУҚ»ҚА ЖАВОБ КЕЛДИ

«ЁШЛИК»ДА НИМА ГАПЛАР?

«Хуқуқ», 7 август, 33(244)-сон

«Хуқуқ» газетаси ўз саҳифаларида долзарб мавзуларни ёритишга катта эътибор бериб келмокда. Айниқса, ёшлар муаммолари, уларнинг ҳаёти, ҳуқуқий онгини ошириш, ёшлар ўртасида жиноятларнинг олдини олиш каби масалалар доимо газета диққат марказида турибди.

Жумладан, «Хуқуқ»нинг 2002 йил 7 август сонидagi Тошкент шаҳар прокуратураси умумий назорат бўлими катта прокурори Б.Бекназаровнинг «Ёшлик»да нима гаплар?» номли мақоласини ҳам ана шундай долзарб масалалар кўтарилган чиқишлардан бири дейиш мумкин.

Ушбу мақола Тошкент Давлат Техника университети жамоасида чуқур ўрганилиб, таҳлил этилди. Шаҳар прокуратураси томонидан «Ёшлик» талабалар шаҳарчасида ўтказилган текширишлар натижаси асосида ёзилган мақолада кўрсатилган камчиликлар ҳақиқатан мавжуд.

Университет раҳбарияти томонидан шаҳар прокуратурасининг текширишлар натижаси тўғрисидаги тақдимномасида билдирилган тавсиялар ва «Хуқуқ» газетасида чоп этилган мақолада баён қилинган фикрлар асосида камчиликларни бартараф этиш бўйича амалий чора-тадбирлар режасини тузди ва уни амалга ошириш бўйича ишлар бошлаб юборилди.

Прокуратура томонидан ўтказилган текширишлардан кейин талабаларнинг яшаш шароитини яхшилаш, ётоқхоналарни янги ўқув йилига тайёрлаш, «Талабалар уйлари»да истиқомат қиладиган талабаларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиши, спорт билан шугулланишларига имкониятлар яратиш, ётоқхоналарда маънавий-маърифий ишлар олиб боришни янада тақомиллаштириш бўйича қатор ижобий ишлар амалга оширилмокда. Жумладан, 2002 йил июнь-июль ойларида университетнинг кенгайтирилган илмий кенгаши йиғилишларида Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»-ги, «Қадрлар тайёрлаш Миллий дастури тўғрисида»-ги қонунларининг университет микёсидаги ижроси муҳокама этилди ва ушбу йўналиш бўйича аниқ вазифалар белгилаб олинди.

Янги ўқув йилида талабаларнинг дарсларга қатнашиши масаласини жиддий назоратга олиш ва уни доимий равишда таҳлил этиш режаси ишлаб чиқилди.

Шунингдек, илмий кенгаши қарори билан оммавий спорт турларини равиохлаштириш, бадий ҳаваскорлик тўғралакларни ташкил этиш, кафедралар, лабораториялар, марказларда талабалар учун қўшимча иш ўринлари ташкил этиш бўйича аниқ вазифалар белгиланди.

Ассосан талабалар мурожаат этадиган 32-поликлиника билан доимий алоқани таъминлаш учун ички телефон ўрнатилди ва янги ўқув йилида ўзаро ҳамкорлик бўйича шартнома имзолаш тўғрисида келишилди.

Ётоқхоналар атрофидаги ёритиш тармоқлари қайта таъмирдан чиқарилди ва қўшимча равишда янгилари ўрнатилди. Ётоқхоналар ёнгина қарши мосламалар билан жиҳозланди.

Талабалар уйлари янги жиҳозлар билан таъминлаш мақсадида 32 млн. 677 минг 926 сўмлик зарур воситалар сотиб олинди.

Ётоқхоналар олдида талабаларнинг дам олишлари учун ҳордиқ чиқариш масканлари ташкил этилди. Жиноят собаблари ва унинг содир этилишига имкон берувчи шарт-шароитларни бартараф этиш борасида ҳам бир қатор чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

Талаба-ёшлар ўртасида маънавий-маърифий ишларни ташкил этишнинг асосий вазифалари ва меъёрий ҳужжатлар тўплами ишлаб чиқилди. Унда маънавий-маърифий ишларнинг асосий йўналишлари ва муҳокма режаси алоҳида ўрин тутди.

Талабалар уйлари янги ички тартиб-қоидалари ишлаб чиқилиб, асосий эътибор ўзаро тартиббузарликларнинг олдини олишга қаратилди.

Университет «Талабалар уйлари»да яшовчи талабалар орасида маънавий-маърифий ишлар олиб борилиши янги поғонага кўтариш ва талабаларнинг ўзларини-ўзлари бошқаришларига йўл очиш мақсадида «Талабалар уйлари» дирекцияси тизимига ўзгартириш киритилиб, янги директор ўринбосари — Талабалар бирлашган кенгаши раиси лавозими жорий этилди.

Прокуратура, ИИБ, соғлиқни сақлаш ташкилотлари билан ҳамкорликда ишлаш режага киритилди.

Талабалар билан ишлашни янада яхшилаш ва уни юқори савияга кўтариш мақсадида «Ёшлик» талабалар шаҳарчаси ҳокимияти билан ҳамкорликда Республика «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати раҳбариятига шаҳарча ҳудудида туман бўлими ҳуқуқига тенглаштирилган ҳудудий «Қамолот» бўлимини очиш тақлифи билан мурожаат этилди ва тақлиф қўллаб-қувватланиб, ижобий ҳал этилди.

Ушбу ишлаб чиқилган чора-тадбирлар ва амалга ошираётган ишларимиз энг аввало жиноятларни келтириб чиқарувчи сабабларни ва шарт-шароитларни ўз вақтида бартараф этиш, профилактика ишларини жонлаштиришга имкон яратди ҳамда талаба-ёшларимизнинг маънавий-маърифий жиҳатдан етуқ бўлиши ва барқамол инсон бўлиб шаклланишига ижобий таъсир кўрсатади, деб ишонч билдирамиз.

З.ЧОРИЕВ,

Абу Райҳон Беруний номли

Тошкент Давлат техника университети таълим ва маърифий масалалар бўйича 1-проректори

● 2002 ЙИЛ — ҚАРИЯЛАРНИ ҚАДРЛАШ ЙИЛИ

Дилором Умарова ҳозир икки кам саксон ёшда. Онахонини маҳалладошлари «генерал хола», дейишади. У кишининг маҳалласига кирган ҳайдовчилар тезлигини камайтириб, бир-бирини «генерал хола»нинг маҳалласига келдик, секирок ҳайда, тез ҳайдаганин ёқтирмайдилар, деб огоҳлатишади.

туғаллашга улгурмаган 16 яшар Дилоромни далага ундади. Жигарбандларини урушга қузатиб, оч-наҳор, ярим юпун ҳолда заҳмат тортаётган аёлларга ҳамдард бўлди. Керак бўлганда болаларига шафқат улашди. Шифокор етишмагани боис узок-яқиндаги беморларга

Мен Яратганга мустақиллик неъматидан баҳраманд этганига, истиқлолнинг мунаввар айёмларига етказган беавад шукроналар айтаман. Истиқлолдек улғу неъмат қадрини, унинг инсон учун нақадар буюк, нақадар бетакрор саодат эканига халқимиз бошига «Пахта иши»

«ГЕНЕРАЛ ХОЛА»НИНГ ШУКРОНАСИ

Пойтахтимизнинг Миробод туманида яшаётган «генерал хола» билан суҳбатлашсангиз ёшлик шихоати, ғайрати ҳали тарқатмаганига, лоқайдлик бу инсонга бегоналигига амин бўласиз. Онахон барчага эътибор билан қарайди. «Генерал хола» деб аташларига ҳам онахоннинг шу фазилати сабаб. У кишининг танбеҳи одамга малол келмайди — оғирлик, ширинсуханлик билан, ҳамиятга тегмай насиҳат қилади.

Табиатан хушчақчақ бўлган онахон тақдирнинг не-не синоваларини бошдан кечирмади. Эл бошига қулфат келтирган Иккинчи жаҳон уруши тиббиёт билим юртини

қаради. «Карточка»га берилган нонини ўзи емай хасталарга олинди. Уруш туғаллаш эса адвокат бўлиб салкам 50 йил ишлади.

— Юртбошимиз фармони билан 1994 йилда «Шухрат» медалига сазовор бўлганимда ўша оғир кунлар машаққатларини севинч хислари унуттирди, — дейди онахон. — Мендек оддий инсон меҳнатим қадар топангидан хурсанд бўлмайинми? Жорий йил юртимизда «Қарияларни қадрлаш йили» деб эълон қилинганлиги кексаларга давлатимиз томонидан кўрсатилаётган диққат-эътибор, ғамхўрлигини яна бир амалий тасдиғи бўлди.

деган бало ёғилганида кўп бор гувоҳ бўлдим. Бегуноҳлар тухмату зулмдан азият торганида, одамларимизнинг оддий ҳақ-ҳуқуқлари топталганида амин бўлдим.

Куни кеча юртбошимизнинг Олий Мажлис сессиясида сўзлаган нутқларидаги суд, прокуратура органлари иши самарадорлигини янада ошириш, одил судловни таъминлаш бўйича қилинаётган чора-тадбирлар тўғрисидаги фикрларини эшитиб жуда таъсирландим. Зотан мустақил давлатда, ҳур диёрдагина адолат мустаҳкам қарор топади.

МАРГУБА ХУЖАМОВА,
журналист

● ЎЗБЕКИСТОН КАХРАМОНЛАРИ

Хар даврнинг ўз қаҳрамонлари бўлади, дейишади. Машариф ака Қувоқов эса бугун бизга Олло-таоло етказган, кўп йиллар ота-боболаримиз орзу-ҳавас қилиб келган мустақиллик даври қаҳрамонидир. Истиклолнинг 11 йиллик байрами афасида Машариф ака Қувоқов ҳузурда бўлдим. Сухбат давомида у кишининг нафақат камтар, балки оддий, очик кўнгил, дилкаш инсон эканлигини ҳис қилдим. Мақола қаҳрамонининг қалб сўзларини қандай эшитган бўлсак шундайлигича қоғозга туширдим.

— Мен меҳнат фаолиятимни жуда эрта бошлаганман, — дея сўзини бошлади Машариф ака. — Ўшанда 15 ёшда эдим. Биз отамиздан эрта айрилганмиз. Отам Кувоқ Жабборов 35 ёшда терлама касалидан вафот этган. Отам ўғлиндан кейин оиламиз юки онам Гулжон Мақбулова зиммасига тушди (онам яқинда 100 ёшни қаршилайти). Ўша пайларга баъзан онам ўрнига ўзим далага чиқардим. Ер чопардим. Қўш ҳайдардим. Эшак, от, ҳўкиз араларда далага гўнг таширдим. Ёшимиз, дўстларим билан «хай-хўйлашиб» куннинг қандай ўтганини ҳам сезмай қолардик. Хуллас, деҳқончиликка ихло-сим ҳам ўшанда ўйгонган бўлса керак. Шу-шу, онам қўлидан ишни ола бошладим. Дала-уйи — менинг кундалик одатим бўлиб қолди. Чоңиқроқ айтсам, авваллари савдога кизикшим бор эди.

1955 иили ўрта мактабни туга-
тиб, Самарқанддаги савдо инсти-
тутига ҳужжатларимни топширган-
ман. Дангал айтадиган бўлсам,
одам ҳаётда кўлидан келган ишни
қилиши керак экан. Сабаб: бирин-
чидан, киролмадим. Иккинчидан,
мен деҳқон одами эдим. Ёки бош-
қача айтсам, деҳқончилик менга
сўт билан кирган. Ота-боболарим
ҳам деҳқон бўлишган, ахир.

Қишлоғимизда Зариф ака деган бригадиримиз бор эди. (Зариф ака Қурбонов собиқ Иттифоқ даври қаҳрамон эди.) Серсавлат, халққа қайишадиган бу одам отамнинг яқин дўсти бўлган.

Кунлардан бир кун Зариф ака ҳол-аҳвол сўраб уйимизга кириб келди. Менинг ўқишга бориб мандатдан ўтолмай қайтиб келган пайтларим эди.

— Аҳвол қалай, йигитча, — деб
менинг елкамдан тўтди.

Ичимда олов ёқса ҳам ёриш-маслигини билсам-да ийманибгина:

— Ёмонмас, Зариф ака, — дедим.

— Күриб турибман, кайфиятинг йўқ. Тўғрисини айтавер, — деди.
— Тўғрисини айтсам, киролмадим. — дедим мен ҳам шартта.

— Қўй, хафа бўлма, ўғлим, бу йил кирмасанг, кейинги йил кирарсан. Ўқиш дегани қочмайди, — деб кўнглимни кўтарди.

Зариф ака онам билан оилавий аҳволимиз хусусида, мен ҳақимда алланималарнидир гаплашиб, яна мен томон юзланди:

— Энди нима қилмоқчисан,
ўғлим. Бекор юраверасанми?

Мен нима дейишни билмай,
елка қисиб қўя қолдим.

— Ўғлим, хўп десанг менда бир таклиф бор. Онанг ҳам шунга рози. Ўқишга киргунингча менинг бригадамда — ёнимда ишлаб турсанг.

Онангга кўмакдош бўлардинг.
Бироз пул ҳам ишлаб топардинг.
Бекорчидан худо ҳам безор деган-
лар-а!

Мен онамнинг ҳам розилигини билгач, ҳеч иккиланмай «хўп» дедим. Шундай қилиб далада ишлай бошладим. Ишладим эмас, далага боғланиб қолдим. Қишлогимизнинг тоза ҳавоси, шўх табиа­ти, оч­қу­н­г­ил одамлари борган сари мени ўзларига мафтун этарди. Ай­ни­қ­са, деҳқончилигимизнинг кунда бир яшаб, кўзи кувонти-

Машариф ҚУВОҚОВ:

«МЕҲНАТ ҚИЛГАНЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОН ҚАҲРАМОНИ, БОҒОТ ТУМАНИДАГИ СЕВАМАН»

**ЎЗБЕКИСТОН
ҚАҲРАМОНИ,
БОҒОТ ТУМАНИДАГИ
«БОҒОТ» ШИРКАТ
ХЎЖАЛИГИ РАИСИ
МАШАРИФ
ҚУВОҚОВНИНГ ҲАЁТИ
ВА ФАОЛИЯТИГА
ЧИЗГИЛАР**

риб ривожланишлари мени аяям далага боғлаб қўйган эди. Шундай қилиб, бир-икки йилча Зариф ака-нинг ёнида ишлаб юрдим. У киши-дан деҳқончилик сир-асрорлари-ни ўргандим. Кейин Нариманов номи жамоа ҳўжалигига ҳисобчи бўлиб ишга кирдим. 1966 йилда Тошкент халқ ҳўжалиги институти-ни сиртдан тамомладим. Бу ара-фада бош мқтисодчи, бош ҳисобчи бўлиб ишладим. Раисимиз Искан-дар ака баъзан, ишбилармон раҳ-бар эди. У киши ҳамма вақт ҳодим-ларимизга «Барчамиз худонинг бандаларимиз. Ҳеч вақт ўзингиз-дан кичикроқ лаъзимдиги одам-ларни камситманглар, ўзларингиз билан тенг қўринглар, адолатли бўлинглар. Раҳбар қўл остидаги одамларга ношўқрик қилса, ал-дас, у узоқ ишлай олмайд. Ак-синча, улар сиздан безади, ишон-май қўяди», дерди. Мен Искандар акадан қўп нарсга ўргандим. Шу-нинг учун ҳам мен Зариф Қурбо-новни, Искандар Дусовларни ус-тозим деб биламан.

1971 йили Богот тумани ташкил этилди. Мени туман ёшларининг биринчи котибалига сайлашди. У ерда ҳам уч йил ишладим. 1974 йили янгидан ташкил этилган «Богот» ҳўжалигига директор қилиб тайинлашди. Бу мендай ёш раҳбар учун катта ишонч эди. Аввалига рози бўлмадим. Сабаби, ҳўжалик ерлари Амударё ёқасидаги тўқайзор, қамишзор ва чакалакзорлардан иборат, ташкилдиқ ерлар эди. (Бу ерларни «Юмалоқ тўқайдеб» аташарди.) Тўқай майдони 1000 гектар қамаси келарди. Бошқа экин майдонлари ҳам кичик-кичик қафлардан иборат бўлиб, улари ҳам йирклиштириш, мелiorатив ҳолатини яхшилаш зарур эди. Ишни нолдан бошладик. Худди тўқайга осмондан тушиб қолган одамларга ўқшардик. На уй бор, на сув. Ҳатто яшаш учун (бир-иккита уйлари аймагдан) тузук-

рок уй Һам йўқ эди. Кўча уйлар олиб келдик. Йўллар курдик, техника олиб келдик. Шароит бўлмагандан кейин одамларни кўчириб келиш қийин кечди. Ҳақ орасига кириб бордик. Қариялар билан суҳбатлашдик. Муаммолар бўлса юқори ташқилотларга мурожаат қилиб, ёрдамчи кучлар олдик. Дастлаб бу ерда 100 та оила бор эди.

Одамларни ишонтириш керак экан. Улар бизга ишонишди. Шунда ҳам, оиласи, бола-чакаси

барларга ҳам бу таклифим маъқул тушди. Шундай қилиб, 1988 йилда бу борада кўргазмали семинар-кеңаш ўтказиди. Бу таъриба республикамизда ҳам ёйила бошлади. Сабаби, бизнинг таъриба амалда ўзини оқлади. Оилавий пудратчининг косаси оқарди, давлат ҳам наф кўрди.

Ана шундай кунларнинг бирида мени ўз хўжалигимда ишлашга таклиф қилишди. Йўқ, дея олмадим. Қайтанга хурсанд бўлиб қабул қил-

учта навни таклиф этди. Эндиликда биз «Меҳнат» навини экаяпмиз. Бу машиналар учун ҳам қулай. Иқтисодий самарадорлиги, ҳосилдорлиги яхши.

Бултур 4000 тонна пахта топширдик. 750 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқдик. 80 миллион сўм соф фойда кўрдик. Ўртача ҳар бир ишчига ойига 13 минг 500 сўм, механик ҳайдовчиларга 20-25 минг сўм атрофида меҳнат ҳақи берилди. Рентабеллик 28 фоизга кўтарилди. Жорий йилдаги ниятимиз 5000 тонналик хирмон бунёд қилиш.

Юртимизнинг «Биздан озода обод Ватан қолсин» деган ажойиб сўзлари кулоғимдан ҳеч қачон кетмайди. Қандай улугвор вазифа бу. Юртимизнинг ҳар бир фуқароси бу сўзни ўзига шиор қилиб олиши шарт.

Ҳўжалигимизда катта ишлар бажарилаётир. Ҳозир 400 кишилик маданият саройи, музей, кутубхона, стадион, 2 та қишлоқ врачлик амбулаторияси, 3 та мактаб, боғча, лагерь ишлаб турибди. Футбол командалари бор. Ўтган йили 400 минг доллар сарфлаб «Шарбат» ишлаб чиқариш заводи-ни янги туширдик. Заводимизга ҳам-ашё ўз далалиримиздан етиштириб бериладиган.

Воҳамизда экологик ҳолати кўнглидағидай, деб бўлмайди. Бунинг сабабини кўпчилик билади. Сўнгги пайтларда анча гуҷумзорлар, теракзорлар, боғ-роғлар қуриб қолди. Энди уларни тиклашимиз зарур. Мазкур ишга киришганимизга анча бўлди. 150 гектар боғ барпо этдик. 98 минг туپ терак, 1000 туپ гуҷум ўсяпти. Насиб этса, Хоразмнинг қадим боғ-роғларини тиклашга ўз улушимизни қўямиз.

Инсонга ғамхўрлик, бир зум ҳам эсимиздан чиққан йўқ. Лагерь, болалар бoғчаси ҳўжалик ҳисобидан бeпул ишлатилди. 3 нафар ногиронга аравача олиб бердик. 15 та дала шийонни ишлаб турибди. Ҳўжалигимиз тўла газлаштирилиб, йўллар асфальтланган.

«Бахт уйи», даволаниш маскан-
лари одамлар ихтиёрида. Кам таъ-
минланган оилалар, етим-есирлар
ҳамиша эътиборимизда. Шундай
3 та хонадонда суннат тўйи, битта
хонадонда келин тўйи ўтказиб бер-
дик.

Мустақиллик, Наврӯз байрамлари кенг нишонланаётир. Илғорларимизни, кексаларимизни муқаддас жойларга бепул зиёратга олиб бориб келаяпмиз.

Худудимизда 6000 нафар аҳоли яшайди. Хар бир хонадонда ахилик таъминланган ишимизда ривож бўлади. Демак, хонадонлардаги маънавий, иқтисодий муҳитни ўрганиб бориш зарур. Ёшларнинг хар хил эгри йўлларга кириб кетмаслиги учун назоратни кучайтираймиз. Бизда ишсизлар деярли йўқ.

Мустақиллик ҳар бир фуқарога бaxт-саодат, обрў олиб келишига шак-шубҳа қилмайди. Президентимизнинг кўкрагимга давлатимизнинг олий мукофоти — Олтин Ҳудудни тақиб қўйган кунини бир умр эсимдан чиқазмайман. Ушбу мукофот мени яна ва яна режалар, орзу-умидлар сари ундайверади.

Келажаги буюк Ўзбекистонимизнинг ёруғ кунлари ҳали олдимизда. Шу буюк ишонч ва эътиқод ҳеч қайсимизни тарк этмасин, дейман.

Машариф ҚУВОҚОВ монологини
оққа кўчирувчи
Нуриддин ОҚНАЗАРОВ,
«Хуқуқ» мухбири

ҳам келажақда кун кечиришлариға ишонишди. Одамлар кўчиб кела бошлади. Хўжалиғимиз кўп миллатли эди. Уларнинг барчасиға тенг қарардик.

1980 йиллар охирларига келиб ҳўжалигимиз жуда тез ривожланди. Унинг майдони 2000 минг гектарга етди. Ташландик, тўқайзор ўрнида ажойиб, гўзал қишлоқ пайдо бўлди. Йўллар қурилди, газ, сув, электр линиялари келтирилди.

1986 йили агросаноат мажмуи ташкил этилган, мени вилоят агросаноат мажмуи раисининг биринчи ўринбосари қилиб иш олишди. У ерда ҳам беш йил ишладим. Ҳужаликага эса менинг ўринбосарим директор бўлди. Яқши инсон эди. У киши уч йил ишлаб, кексайиб вафот этди. Кейин бу ерда раҳбарлар тез-тез ўзгаририла бошланди. Режалар сурункасига уч йил бажарилмади. Мен ҳаётнинг ачқик-чуқугини тотган инсон сифатида раҳбарларнинг тез-тез алмаштилаверишини тўғри, деб ҳисоблайман. Сабаби, раҳбар энди халқ билан тил топишдим, деганда ишдан кетади. Бош-лиқ ҳам асосатда, халқ ҳам овора. Ота-боболаримиз беқорга ниҳол бир жойда кўкарди. дейишмаган

Вилоят агросаноат мажмуда раҳбарлик лавозимиди ишлаган кезларимда ерни ҳақиқий эгаси бериш гоյси мени тарк этмасди. Чунки ер давлатники деган мафрура кўпчилигининг миясига ўрнашиб қолган эди. Ер бир одамники бўлсин, деб айтишнинг ўзи жиноят билан теппа-тенг эди. Таввақал қилдим. Оилавий пудрат асосида ишлашни тақлиф қилдим. Худо қўлба-қувватлади шекилли, раҳ-

дим. Айни шу кунларда ерларимиз 800 нафар оилавий пудратчиға бўлиб берилган, ҳар йили шартнома тузамиз. Унинг бажарилишини икки томон ҳам таъминлайди. Қонун ҳамма учун баробар бўлиши керак. Шундагина томонларнинг ҳеч қайсиси панд емайди.

Умримнинг салкам чорак асри ҳужаликка раҳбарлик лавозимини уятапти. Мактабинга йўқман-ку, бу даврда анчагина тажриба тўпладим. Қандай бўлмасин раҳбар чегра сафарига чиқиб, кўриб, ўрганиб келиш шарт экан. Мен Президентимизнинг шаҳсан қўллаб-қувватлаши билан 1997 йилда Жанубий Кореяда бўлиб қайтдим. Буни қарангки, корейслар бизга нисбатан ишонинг кўзини яхши билар эканлар. Қўл иши механизация зиммасига юклатилган. Далалар 1-3 гектардан йирик эмас. Аммо шу далаларда ишлашга мослаштирилган техникалар чиқарилибди. Корейс дўстларимиз тажрибаси туфайли бизлар ҳам фойда кўрдик.

Рахбар кўп ўқи, ўрганиши, изланиши зарур. Сир эмас, республикамизда пахта йигим-терими декабр ойигча қўзиларди. Ўрошшомизнинг ташаббуси билан 1 ноябргача йигим-теримни тугатиш режаси тadbик этилмоқда. Бу эса ўз самарасини бераётди. Дехдонга келгуси йил ҳосили учун хозирлик қўришга ваqt қолаётир. Paxтанинг 175-Ф нави машина терими учун анча нуқодлай эди. Бу фикримни Президентимизга ҳам айтдим. У кишининг тақлифи билан мен биология институти профессори, академик О.Жалилов билан учрашдим, хурматли академикимиз ўз лабораториясида этиштирилган

Машариф ҚУВОҚОВ монологини
оққа кўчирувчи
Нуриддин ОҚНАЗАРОВ,
«Хукук» муҳбири

КАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ «ПИЛЛА» АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

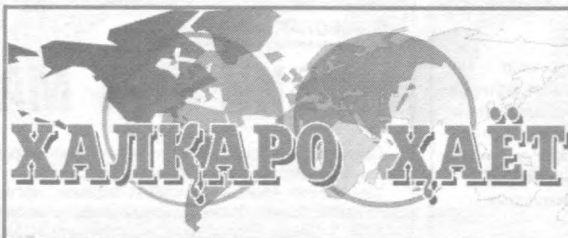
**ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИНИ
ИСТИҚЛОЛНИНГ 11 ЙИЛЛИГИ
БАЙРАМИ БИЛАН МУБОРАКБОД ЭТАДИ**

«QASHQADARYODON»

**махсулотлари ишлаб чиқарувчилари
акционерлик уюшмаси**

Яқиндагина нишонланган истиқлол-
нинг 11 йиллиги билан юртдошлари-
мизни самимий қутлайди. Оилаларин-
гизга тинчлик-тотувлик, қут-барака
тилайди.

ЕВРОПАЛИКЛАРНИНГ ФИКРИ БОШҚАЧА

Хабарларга қараганда Буюк Британия мудофаа вазири Жеффри Хун сентябрь ойида АҚШга ташриф буюради. Олти кунлик ташрифи мобайнида у Пентагон раҳбари Дональд Рамсфелд билан учрашади. Мулоқот чоғида иккала вазир Саддам Хусайнни ҳокимиятдан четлаштириш бўйича Ироқда амалга оширилажак ҳарбий амалиёт тўғрисида келишиб олиши кутилмоқда.

Хуннинг Рамсфелд билан илк учрашуви 11 сентябрь кuni бўлиб ўтади. Шу ўринда айтиб ўтиш жоизки, европалик йирик сиёсатчилар АҚШнинг Ироққа нисбатан қутилаётган ҳарбий ҳужумларига салбий муносабат билдиришяпти. Германия ташқи ишлар вазири Йошка Фишернинг фикрича, халқаро тинчликка Ироқ тарафидан қутилаётган хавф сезиларли даражада ўзгармаган. Шунинг учун АҚШнинг бу мамлакатга ҳужуми ҳеч бир асоссиз таҳдид бўлур эди. Бу ҳақда ДПА агентлиги хабар таркатган.

Буюк Британияда чиқадиган Sunday Times газетасининг ёзишича Бош вазир Тони Блэр президент Жорж Буш билан якшанба кuni бўлиб ўтган суҳбатда Америка раҳбарига Ироққа қарши БМТ Хавфсизлик кенгаши розилигини олмай туриб ҳарбий ҳаракат бошламай туришни маслаҳат берган. Бунга Европа Иттифоқига аъзо мамлакатлар ташқи ишлар вазирларининг шанба кuni Хельсенгер (Дания) шаҳрида бўлиб ўтган норасмий йиғилишида вазирлар бир овоздан АҚШнинг мазкур режасига қарши чиққанлиги сабаб бўлса керак. Шу билан бирга, вазирлар Бағдоддан БМТ инспекторларини мамлакатга киритишни талаб қилганлар.

ЖУРНАЛИСТЛАР ХАБАР БЕРАДИ

Ha'aretz журналистларининг «турли разведка хизматларидан» олган маълумотларига кўра, 150-200 нафар «Ал-Қоида» террорчилари Ливанда жойлашган «Айн-хил-ва» фаластин чокчлари лагерида Сурия ҳукумати ҳомийлигида паноҳ топганлар. Жангарилар бу ерга Афғонистондан Эрон ва Сурия орқали келишган. Бундан ташқари журналистларнинг тахминича, гуруҳ бошлиғи Муҳаммад Атта 2001 йил 11 сентябрь воқеаларидан аввал бир неча мартаба Сурияда бўлган.

ЖАҲОН ДАВЛАТЛАРИ САММИТИ

Жанубий Африка республикаси президенти Табо Мбеки Йоханнесбургда Баркарор тараққиёт бўйича ер юзи саммитининг якуновчи қисмини очиб деб эълон қилди ва дунё давлатлари раҳбарларини камбағалликка қарши курашга даъват этди. Юздан ортик давлатларнинг президентлари ва бош вазирлари иштирок этаётган саммитда сўзга чиққан Мбеки конкрет (аниқ) ишларни амалга ошириш вақти келганлигини баён қилди. БМТ Бош қотиби Кофи Аннан эса ўз сўзида тараққиёт этган мамлакатларни камбағалликка қарши курашни бошқариб боришга чақирди.

Унинг айтишича, Африка қитъасининг жанубий қисмида озик-овқат танқислигининг кучайиб бораётганлиги аниқ ва мақсадли ҳаракатлар қилиш вақти етганлигини аёнлатувчи бир белгидир.

Европалик давлат бошлиқлари Тони Блэр, Жак Ширак ва Герхард Шредерлар ҳам саммитда иштирок этмоқдалар.

ТЕРРОРЧИЛАР ТЕРГОВ ҚИЛИНМОҚДА

Париждаги АҚШ элчихонаси ҳамда Бельгиядаги Америка ҳарбий базасига қарши террорчилик ҳужумларини тайёрлашда гумон қилинаётган тўрт киши бугун Голландиянинг Роттердам шаҳрида суд қилина бошлайди.

Иккитаси жазоирлик, биттаси франциялик ва тўртинчиси голландиялик бўлган бу шахслар экстремистик ташиқлотларни қўллаб-қувватлашда айбланмоқда. Уларнинг учтаси ўтган йили АҚШдаги 11 сентябрь воқеаларидан кейин қўлга олинган, тўртинчиси эса Голландия маҳкамалари илтимосига кўра Канададан депортация қилинган эди. Бугун судда тергов органи қўлга олинганларга юкланаётган айбловнинг асосий бандларини баён этади ва уларни ушлаб туриш муддатини яна уч ойга узайтиришни илтимос қилади. Шу уч ой ичида барча тергов ҳаракатлари ниятисига етиши лозим.

ЎЛИК ДЕНГИЗ ТИРИЛАДИ

Араб давлатларининг кўпчилиги Иорданиянинг Исроил билан Ўлик денгизни асраб қолиш лойиҳаси бўйича ҳамкорлик қилмаслигини талаб қилаётган бўлсаларда, яқинда бу давлатлар ҳамкорлик ишларини бошлаб юбордилар.

Исроил ва Иордания атроф муҳитни муҳофаза қилиш вазирликлари Йоханнесбургдаги Баркарор тараққиёт бўйича бутун жаҳон конференциясида бу лойиҳага 800 млн доллар сарфланиш режалаштирилаётганлигини баён қилдилар. Лойиҳа бўйича Қизил денгиз суви қувурлар орқали Ўлик денгизга оқизилади. Мутахассисларнинг айтишига қараганда, Ўлик денгиз шу йўл билан тўлдирилмаса, бутунлай куриб қолиши мумкин экан. Бу эса ўта жиддий экологик ва иқтисодий оқибатлар келтириб чиқариши мумкин.

Араб мамлакатлари эса бу лойиҳа Араб давлатлари лигасининг Исроил билан ихтилофи давом этаётган бир пайтда ушбу мамлакат билан қилинадиган ҳар қандай ҳамкорлиқни қоралайдиган баёнотида бутунлай зид эканлигини баён қилмоқдалар.

ЖАЗО МУҚАРРАР

Швециянинг Вестерос шаҳрида бугун илк бор Швециядан Буюк Британияга қараб учаётган самолётни олиб қочишга уринган шахс судланувчилар курсисига ўтказилади. Келиб чиқиши тўнислик бўлган 29 ёшли Швеция фуқароси Карим Чатти ўтган пайшанба кuni хибсга олинган эди. Полиция маълумотларига кўра, у самолёт бортига ўқотар қурол олиб киришга уринган. Бугун суд айбланувчини хибсда ушлаб туриш муддатини икки ҳафтага чўзиш масаласини қўриб чиқади. Швед полицияси матбуот қотибининг хабар беришича, Карим Чаттига самолёт олиб қочишга тайёрланиш ва ноқонуний қурол сақлаш айблари қўйилади. Бу айблар умрбод қамок жазоси тайинланишига сабаб бўлиши мумкин. Терговчилар Каримнинг бир ўзи ҳаракат қилганини ёки шериклари ҳам борми деган савол устида бош қотиришмоқда, унинг ўзи эса қандайдир террорчи гуруҳ билан алоқаси борлигини рад этаётир.

ПАНКИС ДАРАСИДА

Грузия ҳарбийлари Панкис дарасидаги жиноий тўдаларга қарши тадбирларнинг навбатдаги босқичи бошланганини эълон қилдилар. Давлат хавфсизлиги вазирлиги вакили Ника Лалишвилининг айтишича, махсус операция давомида ҳар қандай қуролли қаршилик бостирилди. Шунингдек, унинг фикрича, чечен жангариларининг асосий қисми дарани тарк этган. Грузин ҳарбийлари дарада 120-160 нафар жангари ўрнашиб олган, деб тахмин қилишмоқда.

ВАЗИРЛИК ОСОН ИШ ЭМАС

Якшанба кuni Конго республикаси шимоли-шарқида этник исёнчилар илгарирок гаровга олинган мамлакатнинг инсон ҳуқуқлари бўйича вазирини Киншасадаги турмада сақланаётган ўзларининг 10 нафар сафдошларига алмаштириш учун озод қилганлар. Вазир Нтумба Луаба пайшанба кuni маҳаллий аҳоли ўртасида тўқнашувлар бўлаётган Итури вилоятига келган чоғида ўғирлаб кетилган эди. Мазкур тўқнашувларда ўтган бир неча ҳафта мобайнида юзлаб киши ҳалок бўлган.

Конго ахборот вазирининг сўзларига кўра, Луаба ва унинг ҳамроҳи ўзини яхши ҳис қилмоқда. Тез кунларда улар самолёт билан пойтахтга келтирилади.

Саҳифа материалларини Интернет хабарлари асосида Х. НИШОНОВ ҳамда Й. ПАРДА тайёрлади.

«ЛОР СЕРВИС» жамоаси

**Истиқлолнинг 11 йиллиги билан
халқимизни кизгин муборақбод этади.
Ўзбекнинг ҳар бир хонадонидан
туй-томоша аримасин!**

● ЯНГИ ФИЛЬМ ТАҚДИМОТИ

Мустақиллик байрами арафасида кино мухлислари яна бир қувончли воқеа иштирокчиси бўлдилар. Республика киночилар уйида ёзувчи Абдуҳалиқ Абдураззоқовнинг «Ўртоқ Бойкенжаев ва бошқалар» пьесаси асосида суратга олинган янги «Ўртоқ Бойкенжаев» бадий фильмининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

«ЎРТОҚ БОЙКЕНЖАЕВ»

Бир неча йил илгари режиссёр Ф.Убайдуллаев томонидан яратилган «Ўртоқ Бойкенжаев ва бошқалар» видеофильми телевидение орқали такрор ва такрор намойиш этилиб, томошабинлар меҳрини қозонган эди.

Тақдимот маросимига келган томошабинларнинг аксарияти янги кино асари ўша видеоефильмнинг такрори бўлса керак, деган ўйдан ҳам йироқ эмас эдилар. Аммо бундай бўлиб чиқмади. Улар иқтидорли режиссёр Юсуф Розиков бошчилигидаги актёрлар гуруҳи асар муаллифи билан ҳамкорликда ўша видеофильми такрорламайдиган ўзига хос янги бадий фильм яратганликлариға гувоҳ бўлишди.

Аввало, фильм юқори гоявий, бадий савияда ишланганлигини, унда бош режиссёр ва актёрлар иқтидорининг янги қирралари намойён бўлганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Асар бош қаҳрамони Бойкенжаев ролини актёр Фарҳод Абдуллаев киймига етказиб юқори эгган. (Дарвоқе, шу кун актёр учун қўшалоқ байрам бўлди. Мустақилликнинг 11 йиллиги муносабати билан эълон қилинган Президентимиз Фармонига мувофиқ Фарҳод Абдуллаевга ҳам «Ўзбекистонда хизмат қўсатган артист» унвони берилди. Биз ҳам севимли артистимизни юксак унвон билан қўтлаймиз). Бир қатор фильмлар орқали халқимизга маълум ва машҳур бўлган Ўлмас Алихўжаев, Матлуба Алимова, Юлдуз Ҳамидова, Сейдулла Молдахонов, Саодат Тўлаганова каби таниқли актёрлар яратган бетакрор образлар узок вақт томошабинларнинг ёдида қолади.

Бадий фильм намойиши чоғида томошабинлар айрим сахналардан ҳаяжонга тушиб, қарсақлар билан олқишлаганликлари кино асари муваффақиятли чиққанлигидан далолат беради.

Янги фильм премьераси муносабати билан ташкил этилган матбуот анжуманида қатнашган бир қатор санъатшунослар фильмининг гояси, бадий савияси ва актёрлар маҳоратига юқори баҳо бердилар.

«Ўртоқ Бойкенжаев» мураккаб сюжетлар ва мажозий тасвирлар асосига қурилган фожевий комик асардир. Ундаги воқеалар ақтилом ҳаётда айнан шу тарзда бўлмагандир, лекин яқин ўтмишимизда, тоталитар тузум даврида рўй бергани ҳақиқатдир. Ҳақиқат эса собиқ шўролар тузумида кечган фожеали қунаримизни унутмасликка ва Истиқлолимизни кўз қорачигимиздай асрашга ундайди. Шу жиҳатдан фильм катта тарбиявий аҳамият касб этади.

Мухтасар мақолада фильмдаги қизиқарли воқеаларни бошдан оёқ ҳикоя қилиб беришнинг иложи йўқ, албатта. Минг марта эшитгандан кўра бир марта кўрган яхши, деган гап бор. Сиз ҳам, азиз ўқувчи, фильмини кўришга охиқинг — пойтахт кинотеатрларида, республика киночилар уйида унинг премьераси давом этмоқда.

(Ўз мухбиримиз)

● БОБОЛАР МЕРОСИ

МОВИЙ ЮРТ МАЛИКАЛАРИ

Самарқанд жаҳоннинг энг кўна шаҳарларидан биридир. Унинг тарихи қадимий Афросиёбдан бошланади.

Халқ орасида Афросиёб афсонавий қаҳрамон сифатида машҳур бўлиб келган. Ҳозирги Самарқанд ўрнида милoddan аввалги IV асрдан милoddий VI асргача Сугд давлати, унинг пойтахти Мароқанд шаҳри бўлган. Милoddий I асрда яшаган Рим тарихчиси Квирт Курций Руфининг ёзишича, Самарқанд қалъасининг девори тахминан 10,5 километри ташкил этган. Аммо бу маҳабатли шаҳар милoddан аввалги 329 йилда Искандар қўшинлари томонидан вайрон қилинади. Неча равнак, неча йўқотишлари бошдан кечирган диёрнинг кейинги иқтисодий-сиёсий ва маданий юксалиши XIV аср охири ва XV аср бошларига тўғри келади.

Буёқ жаҳонгир Амир Темури «Агар бизнинг қимлигимизни билмоқчи бўлсанг, биз қурган иморатларга бок», деганида юз қарра ҳақ эди. Бугунги кунда беҳисоб қувончу гаплари ўзига ютган ўнлаб тарихий обидалар қўрқу салобатини жаҳон аҳлига кўз-кўз қилиб келмоқда. Шаҳардаги Амир Темури, Донёри пайгамбар мақбаралари, Регистон, Рухобат мажмуалари, «Бибиҳоним» масжид ва мақбараси, Шохизинда қабристон, Хўжаи хизир масжиди, Улугбек расадхонаси сингари кўпгина табаруқ қадамжолар шулар жумласидандир.

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, ўзлимиз ва қадриятларимиз билан бир қаторда аждодларимиз мерос қолдирган обидаларимиз қайтадан сайқал топишмоқда. Вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан ўтган йилнинг 25 ноябрида тарихий обидаларни қайта таъмирдан чиқариш бўйича алоҳида чора-тадбирлар ишлаб чиқилди. Ана шу давр ичида 300 млн. сўмга яқин қурилиш-таъмирлаш ишлари амалга оширилди. Жумладан, Улугбек расадхонаси ва Афросиёб масжидининг томлари қайта таъмирланди. Бибиҳоним масжид ва мақбарасини қайта таъмирдан чиқариш учун 600 млн. сўм сарфланди. Ушбу хайрият ишларга «Меймор-96», «Аср», «Самарқанд ёруғлик» корхоналари ҳамда шаҳардаги «Кина» ва «Тажриба-механика» заводлари, «Тасвирий ойна», «Қадрият» бирлашмаларининг мухир усталари

муносиб ҳисса қўшдилар.

Кенг қўламда олиб борилаётган маъруза юмушлар ҳали ҳаммаси эмас. Пойриқ туманининг Хартанг қишлоғида жойлашган Имом Бухорий мажмуаси ҳамда Маҳдуми Аъзам, Хўжа Аҳор Вали масжид ва мақбараларига элтувчи йўл ва йўлакларни замон талаблари асосида таъмирлашда ҳам ижобий натижаларга эришилди.

Қўли гул усталарнинг хайри ишлари билан яқинроқ танишиш мақсадида «Бибиҳоним» масжид ва мақбарасида бўлганимизда Сийёб тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Фурқат Раҳимовни учратдик.

— Мана шу тарихий обидалар бизга ёшлигимиздан таниш, — дейди биз билан суҳбатда ҳоким ўринбосари. — Лекин жаҳон аҳлини лол этган бу қўрқам обидаларнинг қадр-қиммати, бизни ўтмиш билан боғловчи мислсиз ҳикматларини энди-энди тушуниб етаймиз, деса ҳам хато бўлмас. Собиқ тузум йилларида юртимизга келган сайёҳларга кўпроқ завод ва корхоналарни кўз-кўз қилишга интилан бўлса, энди маънавиятимизнинг бой дурдоналари бўлган тарихий бойликларимиз билан меҳмонларни хайратга солимоқдамиз.

Ҳа, истиқлол туфайли юз онаётган гўнчалар бора-бора чинакам гулшанга айланиши турган гап. Биз бугун у инъом этган биргина имкониятлар ҳусусида сўз юритдик, холос. Истагимиз, тангри ёрлаётган диёримиз мангиларидаги толье юлдузи тоабд чакчаб турсин. Осида осмон остида мовий юрт маликаларини эслатганича, қўрқам обидалар ёнида янада жозибали, янада мафтункор бинолар қад ростлайверсин.

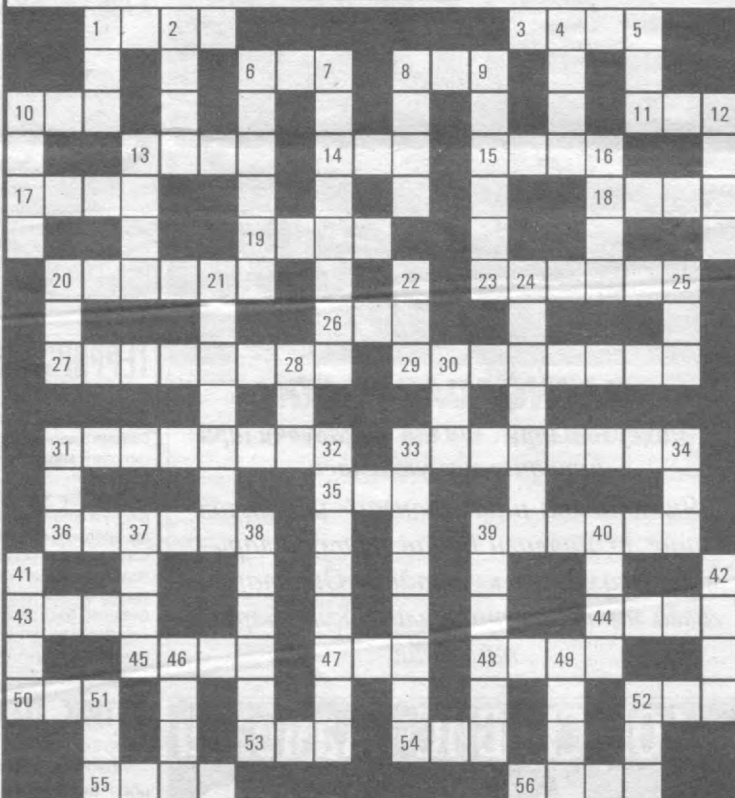
Мансур ЗОИР,
«Хуқуқ» мухбири

● ХОДИСА

ҲАЗИЛ ҚУРБОНИ

Уч нафар чех ишчиси бир ўртоқлари билан ҳазиллашиб, уни... ўлдириб қўйдилар. Забржех шахридаги сут заводи ишчилари ўз ошналариға «сюрприз» тақдим қилмоқчи бўлишди. Уч ҳазилкаш ҳожатхонаға тўрт литр бензин қуйиб, Пётр Янхубанинг у ерга киришини хўп кутишди. Ва ниҳоят ниятларига етгач, ўт ёқиб юборишди. Қочиб чиқиши керак бўлган 22 яшар Пётрнинг 70 фоиз танаси қуйди ва оқибатда унинг ҳаётини шифокорлар ҳам сақлаб қолмадилар. Ҳазилнинг тағи зил деб шунга айтсалар керак.

● КРОССВОРД

ЭНИГА: 1. Республикаимизнинг бош нашриёт-матбаа корхонаси. 2. Режиссёр Ю.Розиков фильми. 6. Мўътабар зот. 8. Уст қийим. 10. Тана қисми. 11. Нор. 13. Дурадгор, қосиб. 14. Чолғу асбоби. 15. Италия пул бирлиги. 17. Назм. 18. Чин. 19. Мато тури. 20. Аҳоли яшаш жойи. 23. Қурол. 26. Қийик. 27. Мумтоз мусиқий асар. 29. Тошкент вилоятидаги туман. 31. Галактикаимиздаги сайёра. 33. Ўзга дин аъзоси. 35. Ҳаё. 36. ... Азимов. 39. Ўғил болалар исми. 43. Дунё. 44. Ўлка. 45. Ҳеч қачон. 47. Германиядаги машҳур кон. 48. Ҳарбий бўлинма. 50. С.Аҳмад асари. 52. Қалб. 53. Калашников автомати. 54. ... - дун. 55. Амалдор. 56. Муолажа тури.

БҮЙИГА: 1. Тошкентнинг қадимий номиларидан бири. 2. Аудио-видео тасмалари билан машҳур хориз фирмаси. 4. Зиён-заҳмат. 5. Нам. 6. Масофа. 7. Фалакшунос. 8. Япониянинг электрон маҳсулотлари билан машҳур фирмаси. 9. Шохнинг қизи. 12. Суяқлик ўлчови. 13. Мухораба. 16. Дурадгорлик асбоби. 20. Фасл. 21. Қирғизистоннинг мамлакатимизга чегарадош тумани. 22. Сувнинг қаттиқ ҳолати. 24. Тамаки маҳсулоти. 25. Қариндош. 28. Авом. 30. Қўрсатиш оломоши. 31. Рангли металл. 32. Боязид. 33. Эркалар исми. 34. Вақт бирлиги. 37. Италия футбол жамоаси. 38. Китобча, қўлланма. 39. Тасанно. 40. Қариндош. 41. Сехр. 42. Осиёдаги дёнғиз. 46. Машҳур япон корпорацияси. 49. Ҳарбий машина. 51. Табиат ҳодисаси. 52. Енгин тури.

Тузувчи: К.ХАЙИТОВ

● ОФАТ

БАЛОГА НЕ ЧОРА?

Ўт балосидан, сув балосидан асрасин деб бекорга айтмайдилар. Инсон учун нақадар фойдали бўлмасин, меъёридан ошса иккаласи ҳам кулфат келтиради.

Жанубий Кореядан олинган хабарларға қараганда «Рус» тўфони туфайли келиб чиққан сув босиши ва ўпирилишлар натижасида мамлакат бўйича 80 дан ортиқ киши ҳалок бўлган ёки бедарак йўқолган. Бу ҳақда яқшанба кун Сеулда табиий офатлар оқибатларини бартараф этиш бўйича миллий штаб вакиллари маълум қилишган. Тўфон тинчиганига қарамай ҳақиқатда курбонлар сони анча кўп бўлиши мумкин, негаки оқим олиб кетган ёки ўпирилишлар тағида тириклай қолиб кетганлар ҳақидаги хабарлар ҳалигача келиб турибди.